

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA STATYBŲ SRITIES SPECIALISTŲ IR ĮMONIŲ ATESTAVIMAS

2011 m. birželio 30 d. Nr. VA-P-20-13-9

Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
2010-11-15 pavedimą Nr. P-20-13

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Remigijus Bieliauskas (grupės vadovas)
Jonas Šakalinis
Liudvikas Smilgevičius
Jolanta Dvinelytė

Auditas pradėtas 2010-11-15
Auditas baigtas 2011-06-30

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

SANTRAUKA

Lietuvoje specialistas ar įmonė, norėdami teisėtai vykdyti statybų veiklą ypatingų statinių grupėje, privalo gauti iš Aplinkos ministerijos kvalifikacijos atestatą. Jie turėtų tinkamai užtikrinti statybos proceso darbų kokybę, tačiau statytojai ir galutiniai vartotojai ne visada lieka ja patenkinti.

Atsižvelgdami į statybų verslo svarbą šalies ūkiui ir jos gyventojams bei siekdami įvertinti, ar efektyviai statybos įmonių ir specialistų atestavimas apsaugo vartotojų (užsakovų, statytojų) lūkesčius, atlikome veiklos auditą. Auditas atliktas Aplinkos ministerijoje, Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos, valstybės įmonėje Statybos produkcijos sertifikavimo centre, taip pat bendravome su Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos, įvairių statybos sričių specialistais ir įmonėmis, profesinėmis jų asociacijomis, draudimo rinkos atstovais ir jų priežiūros institucija. Daug dėmesio skyrėme tarptautinei statybų srities subjektų kvalifikacijos vertinimo praktikai.

Audito metu nustatėme, kad Lietuvoje galiojanti statybų srities įmonių ir specialistų atestavimo tvarka neduoda laukiamų rezultatų, nes atestatas specialistui ar įmonei būtinas tam, kad jų veikla būtų teisėta, tačiau neužtikrina tinkamos jų darbų kokybės. Daugelyje ilgametės statybų tradicijas turinčių demokratinių valstybių nėra nustatytų privalomų statybų srities specialistų ir įmonių kvalifikacijos vertinimo procedūrų, todėl toks atestavimas galbūt riboja ir užsienio kompanijų dalyvavimą Lietuvos statybų rinkoje.

Nereglementuotas Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos, teismų ir kitų institucijų turimos informacijos perdavimas apie atestuojamus ar atestuotus statybų srities subjektus aplinkos ministro įsakymu sudarytoms atestavimo komisijoms, be to, šios institucijos to reguliariai nevykdo, todėl atestavimo komisijos neturi patikimų duomenų apie specialistų ir įmonių vykdytos statybinės veiklos trūkumus ir neužtikrina nuoseklaus poveikio priemonių taikymo. Be to, vartotojams (užsakovams) nepakankamai atskleidžiama informacija apie buvusią statybos specialistų ir įmonių veiklą, todėl jie negali patys tinkamai įvertinti pastarųjų kompetencijos.

Lietuvoje galiojantys privalomi projektuotojo ir rangovo civilinės atsakomybės draudimai statinio projektavimo ar rangos klaidų neapdraudžia, todėl užsakovas negauna garantijų, ar bus kompensuojamos netinkamai atliktų statybos darbų taisymo išlaidos. Taip pat valstybės ar savivaldybių institucijos nekontroliuoja, ar visi veiklą vykdančys projektuotojai ir rangovai yra apsidraudę privalomaisiais projektuotojo ir rangovo civilinės atsakomybės draudimais.

Siekiant užtikrinti veiksmingesnę statybų srities subjektų atsakomybę už savo veiklą ir tinkamą statybos darbų kokybę, pasiūlėme Lietuvos Respublikos Vyriausybei inicijuoti teisės aktų pakeitimus – atsisakyti privalomo statybų srities specialistų ir įmonių atestavimo, pakeičiant efektyvesnėmis priemonėmis, ir kartu su Lietuvos ir tarptautinėmis draudimo kompanijomis

įvertinti galimybes praplėsti privalomųjų statybų srities subjektų civilinės atsakomybės draudimų ribas nustatant, kad pastarieji apimtų ir statybų srities subjektų profesinės veiklos metu padarytą žalą (nuostolius) statytojui (užsakovui) ir, prireikus, inicijuoti būtinus teisės aktų pakeitimus. Aplinkos ministerijai rekomendavome sukurti viešai prieinamą kompiuterizuotą duomenų bazę, kurioje būtų kaupiama išsami informacija apie konkrečius statybos srities specialistus ir įmones, taip pat nustatyti statybų srities subjektų draudimosi privalomuoju civilinės atsakomybės draudimu kontrolės mechanizmą ir užtikrinti efektyvią jo veiklą.